

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Олександр ГАЛИЧ

« 01 » Вересня 2023 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

освітньо-професійна програма

спеціальність

галузь знань

рівень вищої освіти

Сільськогосподарське будівництво

192 Будівництво та цивільна інженерія

19 Архітектура та будівництво

перший (бакалаврський)

ПОЛТАВА 2023

Розробники:

С.В. Яхін, завідувач кафедри будівництва та професійної освіти, к.т.н., доцент;

В.В. Муравльов, доцент кафедри будівництва та професійної освіти, к.т.н., доцент.

Наскрізна програма практики розглянута та схвалена на засіданні кафедри будівництва та професійної освіти

Протокол від 01 вересня 2023 р. № 1

Завідувач кафедри
будівництва та професійної освіти

Сергій ЯХІН

Наскрізна програма практики схвалена

Радою з якості вищої освіти спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія

Протокол від 01 вересня 2023 р. № 1

Голова ради з якості вищої освіти
спеціальності 192 Будівництво
та цивільна інженерія

Володимир МУРАВЛЬОВ

© ПДАУ, 2023

ВСТУП

Наскрізна програма практики для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Сільськогосподарське будівництво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» розроблена відповідно до «Положення про проведення практики студентів» та інших нормативних документів.

Практична підготовка є невід'ємною складовою освітнього процесу та спрямована на формування у студентів професійних компетентностей, закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих під час навчання, оволодіння сучасними методами, технологіями та засобами, що застосовуються у сфері сільськогосподарського будівництва. Вона також сприяє розвитку самостійності, відповідальності та професійної мобільності майбутніх фахівців.

Основними завданнями наскрісної практики є:

- ознайомлення з організацією та особливостями виробничих процесів у сфері сільськогосподарського будівництва;
- набуття навичок роботи з технічною документацією, нормативно-правовими актами та сучасним програмним забезпеченням у будівельній галузі;
- вивчення сучасних технологій будівельного виробництва, зведення та реконструкції будівель і споруд агропромислового комплексу;
- виконання професійних завдань у рамках навчальної, виробничої та переддипломної практик;
- розвиток практичних умінь у сфері проектування, організації будівельного виробництва, технічного нагляду та експлуатації будівельних об'єктів;
- підготовка до виконання та захисту кваліфікаційної роботи.

Програма наскрісної практики складається з кількох етапів: навчальних з геодезії та інженерної геології, виробничої та переддипломної практик. Кожен етап має свої специфічні цілі, зміст, та тривалість.

Реалізація програми практик відбувається у співпраці з будівельними підприємствами, проектними організаціями, фермерськими господарствами та іншими суб'єктами господарювання, що працюють у сфері сільськогосподарського будівництва. Це забезпечує здобувачам освіти можливість набуття практичного досвіду та адаптацію до реальних умов професійної діяльності.

Завершальним етапом практичної підготовки є переддипломна практика, результати якої стають основою для виконання кваліфікаційної роботи, що підтверджує рівень сформованості фахових компетентностей та готовність до професійної діяльності.

1. ОПИС ПРАКТИК

Навчальним планом підготовки студентів освітньо-професійної програми «Сільськогосподарське будівництво» ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія денної форми навчання 2022 року набору передбачені наступні види практик (табл. 1).

Таблиця 1 – Види, назви і обсяги практик студентів освітньо-професійної програми «Сільськогосподарське будівництво» ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія

№ з/п	Назва практики	Семестр	Обсяг практики	
			кредитів ЄКТС	годин
Навчальні практики				
1.	Навчальна практика з геодезії	2	7,5	225
2.	Навчальна практика «Основи інженерної геології»	4	7,5	225
Виробнича практика				
3.	Виробнича практика	6	6	180
Переддипломна практика				
4.	Переддипломна практика	8	3	90

1.1 Навчальна практика з геодезії

Метою навчальної практики з геодезії є закріплення теоретичних знань і набуття практичних навичок з проведення геодезичних вимірювань, опрацювання результатів польових спостережень, ознайомлення з сучасними геодезичними приладами та методами виконання зйомок для потреб будівництва, а також формування у студентів компетентностей, необхідних для проєктування та реалізації будівельних об'єктів.

Завдання навчальної практики з геодезії:

- ознайомлення з геодезичними приладами та обладнанням – вивчення принципу їхньої роботи, налаштування та використання для виконання вимірювань.
- виконання геодезичних зйомок – топографічна зйомка місцевості, нівелювання, тахеометрична та теодолітна зйомка.
- визначення координат точок та висотних відміток – застосування сучасних методів для обчислення геодезичних параметрів.
- опрацювання та аналіз геодезичних даних – обробка результатів вимірювань, складання карт і планів, перевірка точності виконаних робіт.
- використання програмного забезпечення – застосування спеціалізованих програм для моделювання та обробки геодезичних даних.
- ознайомлення з нормативною документацією – вивчення вимог та стандартів, що регламентують геодезичні роботи у будівництві.

- закріплення навичок польових робіт – організація та проведення польових вимірювань у реальних умовах.

Проходження навчальної практики з геодезії сприяє формуванню:

- *компетентностей:*

➤ *загальних:*

ЗК 02 Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 06 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 07 Навички міжособистісної взаємодії.

➤ *спеціальних (фахових, предметних):*

СК 05 Здатність застосовувати комп'ютеризовані системи проектування та спеціалізоване прикладне програмне забезпечення для вирішення інженерних задач будівництва та цивільної інженерії.

СК 06 Здатність до інжинірингової діяльності у сфері будівництва, складання та використання технічної документації.

- *результатів навчання:*

РН 02 Брати участь у дослідженнях та розробках у сфері архітектури та будівництва.

РН 03 Презентувати результати власної роботи та аргументувати свою позицію з професійних питань, фахівцям і нефахівцям, вільно спілкуючись державною та іноземною мовою.

РН 05 Використовувати та розробляти технічну документацію на усіх стадіях життєвого циклу будівельної продукції.

РН 07 Виконувати збір, інтерпретацію та застосування даних, в тому числі за рахунок пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

1.2 Навчальна практика «Основи інженерної геології»

Метою навчальної практики «Основи інженерної геології» є набуття студентами практичних навичок з вивчення геологічної будови території, інженерно-геологічних процесів та їх впливу на будівельні об'єкти, освоєння методів відбору та аналізу ґрунтів, оцінювання їх фізико-механічних властивостей для забезпечення надійності та стійкості будівель і споруд.

Завдання навчальної практики «Основи інженерної геології»

- ознайомлення з основними методами інженерно-геологічних досліджень.
- вивчення геологічної будови місцевості та її впливу на будівництво.
- визначення фізико-механічних властивостей ґрунтів шляхом лабораторних і польових досліджень.
- освоєння методів відбору, опису та класифікації ґрунтів.
- оцінка стійкості ґрунтових основ та прогнозування можливих геологічних ризиків для будівництва.
- ознайомлення з методами інженерно-геологічного картування територій.
- формування практичних навичок роботи з геодезичними та геологічними приладами.

- розвиток вмінь аналізувати результати геологічних досліджень та їх застосування у проєктуванні будівель і споруд.

Проходження навчальної практики «Основи інженерної геології» сприяє формуванню:

- *компетентностей:*

- *загальних:*

ЗК02 Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК06 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07 Навички міжособистісної взаємодії.

- *спеціальних (фахових, предметних):*

СК06 Здатність до інжинірингової діяльності у сфері будівництва, складання та використання технічної документації.

- *результатів навчання:*

РН02 Брати участь у дослідженнях та розробках у сфері архітектури та будівництва.

РН03 Презентувати результати власної роботи та аргументувати свою позицію з професійних питань, фахівцям і нефахівцям, вільно спілкуючись державною та іноземною мовою.

- РН07 Виконувати збір, інтерпретацію та застосування даних, в тому числі за рахунок пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

1.3 Виробнича практика

Метою виробничої практики є формування у студентів професійних компетентностей шляхом поглиблення і закріплення теоретичних знань, оволодіння практичними навичками та набуття досвіду роботи в умовах реального виробництва. У процесі практики студенти знайомляться з проєктною та виробничо-технічною діяльністю будівельних або проєктних організацій, досліджують організаційно-технологічні процеси, особливості будівельного проєктування, виробництва та виготовлення будівельної продукції. Практика передбачає роботу під керівництвом наставників (фахівців-практиків) та самостійну діяльність, включаючи опрацювання нормативної документації, технологічних карт та аналіз виробничих процесів відповідно до сучасних вимог будівельної галузі.

Завдання виробничої практики:

- ознайомлення з основами технологій будівельного виробництва, механізацією та засобами автоматизації будівельних процесів у сільськогосподарському будівництві.
- формування практичних навичок з проєктування у сфері будівництва, зокрема сільськогосподарського.
- ознайомлення організацією будівельного майданчика, вивчення основних принципів його функціонування, зонування та логістики.

- ознайомлення з методами впровадження інноваційних технічних рішень, сучасних матеріалів і технологій у будівництві об'єктів, зокрема агропромислового комплексу.
- застосування теоретичних знань у процесі аналізу та вирішення проєктних завдань у будівельній галузі.
- вивчення нормативно-правових актів, технічної документації та стандартів, що регламентують будівельну діяльність.
- ознайомлення з вимогами техніки безпеки, правилами охорони праці, заходами з охорони навколишнього середовища та протипожежного захисту на будівельних об'єктах.

Виробнича практика дає студентам можливість безпосередньо побачити робочі процеси та ознайомитися з реальними умовами виробництва. Виробнича практика створює передумови для аналізу реальних випадків із будівельної галузі та сприяє покращенню подальшому освітньому процесу завдяки практико-орієнтованому підході, що дозволяє студентам свідомо засвоювати подальший матеріал, ґрунтуючись на особистому досвіді.

Проходження виробничої практики сприяє формуванню:

- *компетентностей:*

➤ *загальних:*

ЗК02 Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК07 Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК08 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

➤ *спеціальних (фахових, предметних):*

- СК05 Здатність застосовувати комп'ютеризовані системи проєктування та спеціалізоване прикладне програмне забезпечення для вирішення інженерних задач будівництва та цивільної інженерії.
- СК06 Здатність до інжинірингової діяльності у сфері будівництва, складання та використання технічної документації.
- СК09 Здатність здійснювати організацію та керівництво професійним розвитком осіб та груп у сфері архітектури та будівництва.
- СК10 Здатність розробляти конструкторські рішення сільськогосподарських будівель і споруд та забезпечити організації їх зведення з використанням сучасних матеріалів, технологій, організаційних форм.
- *результатів навчання:*
- РН02 Брати участь у дослідженнях та розробках у сфері архітектури та будівництва.
- РН03 Презентувати результати власної роботи та аргументувати свою позицію з професійних питань, фахівцям і нефахівцям, вільно спілкуючись державною та іноземною мовою.
- РН05 Використовувати та розробляти технічну документацію на усіх стадіях життєвого циклу будівельної продукції.

- РН07 Виконувати збір, інтерпретацію та застосування даних, в тому числі за рахунок пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.
- РН12 Мати поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач в галузі будівництва та цивільної інженерії (відповідно до спеціалізації).
- РН13 Здійснювати організацію та керівництво професійним розвитком осіб та груп у сфері архітектури та будівництва.
- РН14 Набувати поглиблені знання конструктивних рішень будівель та споруд сільськогосподарського призначення, уміння розраховувати несучі та огорожувальні конструкції таких будівель, в тому числі застосовуючи сучасні програмні комплекси.

1.4. Переддипломна практика

Метою переддипломної практики збір, опрацювання та аналіз фактичних матеріалів, необхідних для виконання кваліфікаційної роботи, зокрема проведення досліджень, розрахунків та проектних рішень у сфері сільськогосподарського будівництва. Практика спрямована на поглиблення, узагальнення та вдосконалення професійних компетентностей, набутих студентами в процесі навчання, їх апробацію та закріплення в реальних виробничих умовах.

Завданнями переддипломної практики є вивчення фактичних матеріалів, необхідних для виконання кваліфікаційної роботи; ознайомлення з проектною, технічною та нормативно-правовою документацією; аналіз інженерно-технічних рішень, що застосовуються у будівництві сільськогосподарських об'єктів; поглиблення та вдосконалення професійних компетентностей; формування навичок застосування теоретичних знань у реальних виробничих умовах; оволодіння методами технологічного контролю якості будівельних робіт і матеріалів; виконання інженерних розрахунків, проектних та організаційно-технологічних завдань; вивчення організації будівельного виробництва, механізації та автоматизації процесів; дослідження економічної ефективності будівельних технологій та матеріалів; оцінка екологічних та енергоефективних рішень у сільськогосподарському будівництві; самостійне виконання завдань, пов'язаних із майбутньою професійною діяльністю та відпрацювання навичок підготовки технічної документації та складання звітності; удосконалення навичок професійного спілкування та взаємодії з фахівцями будівельної галузі; узагальнення отриманих даних та їх застосування у кваліфікаційній роботі.

Переддипломна практика також сприяє:

- розвитку навичок самостійного прийняття інженерних рішень та їх техніко-економічного обґрунтування;
- ознайомленню з сучасними технологіями будівництва, організацією будівельного процесу та застосуванням інноваційних матеріалів і конструкцій;

- удосконаленню здатності працювати з нормативно-технічною документацією, державними стандартами та будівельними нормами;
- формуванню навичок аналізу виробничих ситуацій та розроблення пропозицій щодо їх оптимізації;
- підготовці студентів до самостійної професійної діяльності, інтеграції у виробничий процес та адаптації до умов майбутньої трудової діяльності.

Таким чином, переддипломна практика забезпечує завершальний етап професійної підготовки здобувачів вищої освіти та створює умови для їхньої подальшої професійної реалізації.

Проходження переддипломної практики сприяє формуванню:

- *компетентностей:*

➤ *загальних:*

ЗК02 Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК06 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07 Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК08 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

➤ *спеціальних (фахових, предметних):*

- СК02 Здатність до критичного осмислення і застосування основних теорій, методів та принципів економіки та менеджменту для раціональної організації та управління будівельним виробництвом.
- СК04 Здатність обирати і використовувати відповідні обладнання, матеріали, інструменти та методи для проєктування та реалізації технологічних процесів будівельного виробництва.
- СК05 Здатність застосовувати комп'ютеризовані системи проєктування та спеціалізоване прикладне програмне забезпечення для вирішення інженерних задач будівництва та цивільної інженерії.
- СК06 Здатність до інжинірингової діяльності у сфері будівництва, складання та використання технічної документації.
- СК07 Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у сфері архітектури та будівництва у непередбачуваних робочих контекстах.
- СК09 Здатність здійснювати організацію та керівництво професійним розвитком осіб та груп у сфері архітектури та будівництва.
- СК10 Здатність розробляти конструкторські рішення сільськогосподарських будівель і споруд та забезпечити організації їх зведення з використанням сучасних матеріалів, технологій, організаційних форм.
- *результатів навчання:*
- РН02 Брати участь у дослідженнях та розробках у сфері архітектури та будівництва.
- РН03 Презентувати результати власної роботи та аргументувати свою позицію з професійних питань, фахівцям і нефаківцям, вільно спілкуючись державною та іноземною мовою.

- РН04 Проєктувати та реалізовувати технологічні процеси будівельного виробництва, використовуючи відповідне обладнання, матеріали, інструменти та методи.
- РН05 Використовувати та розробляти технічну документацію на усіх стадіях життєвого циклу будівельної продукції.
- РН07 Виконувати збір, інтерпретацію та застосування даних, в тому числі за рахунок пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.
- РН12 Мати поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач в галузі будівництва та цивільної інженерії (відповідно до спеціалізації).
- РН15 Набувати поглиблені знання організаційнотехнологічних рішень зведення будівель та споруд сільськогосподарського призначення, здатність забезпечити організацію їх будівництва із врахуванням специфіки та використанням сучасних і місцевих матеріалів, технологій, вимог пожежної безпеки, організаційних форм.

2. ЗМІСТ ПРАКТИК

2.1. Навчальна практика з геодезії

Тема 1. Техніка безпеки на топографо-геодезичних роботах.

Правила поведінки з геодезичними приладами. Техніка безпеки під час польових та камеральних робіт. Перша допомога в разі нещасних випадків.

Тема 2. Проектування та побудова знімальної мережі.

Рекогносцювання теодолітно-нівелірного ходу. Закріплення точок знімальної мережі, складання абрисів. Складання схеми знімальної мережі.

Тема 3. Кутові та лінійні вимірювання.

Перевірка і юстування теодолітів Т30 (2Т30). Перевірки і компарування механічних мірних приладів та лазерних рулеток. Вимірювання кутів теодолітного ходу способом прийомів. Вимірювання довжин ліній теодолітного ходу. Знімання ситуації та складання абрису. Опрацювання кутомірних журналів і попереднє оцінювання точності кутових вимірів. Обчислення довжин вимірюваних ліній і попереднє оцінювання їх точності.

Тема 4. Опрацювання результатів теодолітного ходу.

Обчислення координат точок теодолітного ходу та площі полігону. Складання топографічного плану за результатами теодолітного знімання.

Тема 5. Вимірювання перевищень.

Перевірки та юстування нівелірів і рейок. Технічне нівелювання за пунктами знімальної мережі. Опрацювання результатів нівелірного ходу.

Тема 6. Топографічне знімання.

Складання абрису тахеометричного знімання. Виконання тахеометричного знімання поверхні. Опрацювання результатів тахеометричного знімання. Складання топографічного плану за результатами тахеометричного знімання.

Тема 7. Розв'язування інженерно-геодезичних задач.

Нівелювання траси за програмою IV класу та побудова профілю. Нівелювання поверхні та побудова за його результатами топографічного плану. Визначення відстані до недоступної точки. Визначення висоти споруди.

2.2. Навчальна практика «Основи інженерної геології»

Тема 1. Техніка безпеки при проведенні інженерно-геологічних вишукувань.

Склад і об'єм інженерно-геологічних вишукувань. Техніка безпеки при виконанні рекогносцирувальних робіт та зйомки. Техніка безпеки під час польових, лабораторних та камеральних робіт. Перша допомога в разі нещасних випадків.

Тема 2. Інженерно-геологічне рекогносцювання.

Маршрутні спостереження. Виявлення та оцінка фізико-геологічних процесів та явищ. Прогноз розвитку фізико-геологічних процесів та явищ. Оцінювання складності геологічних умов.

Тема 3. Польові роботи.

Проходка окремих гірських виробок. Відбір зразків ґрунту порушеної і непорушеної структури. Виділення інженерно-геологічних елементів. Проведення польових дослідних робіт. Ведення польової документації.

Тема 4. Лабораторні випробування ґрунтів.

Визначення фізичних характеристик ґрунтів. Визначення класифікаційних характеристик ґрунтів.

Тема 5. Камеральна обробка результатів польових та лабораторних робіт.

Побудова інженерно-геологічних колонок та розрізів. Визначення нормативних та розрахункових значень характеристик ґрунтів.

Тема 6. Інженерно-геологічна експертиза.

Загальний огляд будівлі чи споруди. Визначення причин деформацій будівлі чи споруди. Обстеження основ і фундаментів будівлі чи споруди. Складання висновків та рекомендацій щодо подальшої експлуатації будівлі чи споруди або можливості її реконструкції.

Тема 7. Складання технічного звіту за результатами інженерно-геологічних вишукувань.

Принципи формування звітів за результатами інженерно-геологічних вишукувань. Складання інженерно-геологічної моделі основи будівлі чи споруди з метою прогнозування впливу інженерної діяльності людини на навколишнє середовище. Висновки за результатами проведених інженерно-геологічних вишукувань. Текстові та графічні додатки до звіту.

2.3. Виробнича практика

Тема 1. Характеристика будівельної (проектної) організації (підприємства).

Ознайомлення зі структурою будівельної (проектної) організації (підприємства). Опис виробничої діяльності будівельної (проектної) організації (підприємства). Характеристика асортименту продукції, що виготовляється або послуг, що надаються.

Тема 2. Об'єкти будівництва (проектування) організації (підприємства).

Перелік та стисла характеристика об'єкту будівництва (проектування) організації (підприємства). Перелік, види і властивості основних будівельних матеріалів, виробів, конструкцій, що використовуються при експлуатації об'єктів та при проведенні будівельних або ремонтних робіт.

Тема 2. Оснащення підприємства основними засобами виконання робіт.

Перелік і характеристики машин і механізмів, устаткування, інвентарю, приладів, обладнання тощо. Організація контролю за якістю будівництва на підставі вимог ДБН. Методи визначення якісних характеристик будівельної продукції.

Тема 3. Технічна документація при будівництві (проектуванні).

Проектно-технічна документація на будівництво, ремонт чи реконструкцію будинків і споруд. Об'ємно-планувальні та конструктивні рішення. Застосовані матеріали та техніко-економічні показники проєктів.

Технічна документація з організації будівництва і провадження робіт. Використання пакетів прикладних програм для проєктування будівель та споруд.

Тема 4. Архітектурно-будівельні рішення об'єктів сільськогосподарського призначення.

Збір, систематизація та первинна обробка матеріалів, які будуть необхідні для виконання кваліфікаційної роботи. Структура будівельних проєктів. Існуюча система розробки проєктної документації на усіх стадіях проєктування.

2.4. Переддипломна практика

Тема 1. Аналіз виробничої діяльності будівельної (проєктної) організації (підприємства).

Коротка характеристика будівельної (проєктної) організації (підприємства). Аналіз діяльності будівельної (проєктної) організації (підприємства). Матеріально-технічна база будівельної (проєктної) організації (підприємства).

Тема 2. Охорона праці.

Техніка безпеки та охорона праці. Коротка характеристика заходів з техніки безпеки при роботі у будівельній (проєктній) організації (підприємстві). Вплив будівництва на навколишнє середовище

Тема 3. Технологія будівельних процесів.

Характеристика основних сировинних матеріалів і способи їхньої обробки. Перелік і характеристики технологічного і транспортного обладнання, що використовується у будівельній (проєктній) організації (підприємстві). Ступінь механізації і автоматизації. Контроль якості сировинних матеріалів, технологічного процесу, готової продукції відповідно до діючих стандартів, технічних умов, будівельних норм.

Тема 4. Організація і планування будівництва.

Техніка безпеки, охорона праці, охорона навколишнього середовища. Структура управління будівельної (проєктної) організації (підприємства). Техніко-економічні показники будівельної (проєктної) організації (підприємства), їх аналіз. Аналіз стану охорони праці в будівельній (проєктній) організації (підприємстві). Вимоги безпеки праці (безпечних умов праці по відношенню до об'єкта) при роботі в будівельній (проєктній) організації (підприємстві).

Тема 5. Розробка технічних рішень та пропозицій.

Пропозиції щодо застосування нових або корегування існуючих конструктивних рішень для об'єктів сільськогосподарського будівництва. Заходи з удосконалення організації виробництва, підвищення якості виробництва.

3. ВИМОГИ ДО БАЗ ПРАКТИК

Практика студентів Полтавського державного аграрного університету (далі – Університету) проводиться на базах практики, які забезпечують

виконання програм практики студентів освітньо-професійної програми «Сільськогосподарське будівництво» ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія.

Базами практики можуть бути суб'єкти господарювання, незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, фізичні особи, які проводять незалежну професійну діяльність, органи державної влади і місцевого самоврядування, громадські формування, об'єкти структурних підрозділів Університету, а також бази за межами України за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі програм практики.

Навчальна практика проводиться у навчальних аудиторіях, лабораторіях та інших об'єктах структурних підрозділів Університету. Вони повинні мати відповідне матеріально-технічне, організаційне і навчально-методичне забезпечення.

Навчальна практика також може проводитися в підприємствах (організаціях, установах тощо), що оснащені за останніми тенденціями розвитку відповідної сфери професійної діяльності, забезпечують виконання програм практики. Вона проводиться науково-педагогічним, педагогічним працівником Університету для групи (підгрупи) студентів. З цими підприємствами (установами, організаціями тощо) укладаються договори.

Виробнича / переддипломна практики проводяться на базах практики. Підприємства (установи, організації тощо), що залучаються для проведення виробничої / переддипломної практики студентів, повинні відповідати наступним вимогам:

- наявність структурних підрозділів, напрям діяльності яких відповідає спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія;
- здатність забезпечити виконання програми практики;
- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою студентів;
- забезпечення належних умов для проходження практики на виробництві з дотриманням правил і норм безпеки праці, виробничої санітарії відповідно до законодавства;
- надання студентам на час проходження практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмам практики (за згодою керівника підприємства (установи, організації тощо) та за наявності відповідних вакансій);
- надання студентам права користуватися документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства (установи, організації тощо);
- можливість наступного працевлаштування випускників Університету (на загальних підставах, за наявності вакансій).

З урахуванням особливостей підготовки студентів за освітньо-професійною програмою кафедри можуть встановлювати додаткові вимоги до баз практики, що відображаються у відповідній робочій програмі практики.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики студентів освітньо-професійної програми «Сільськогосподарське будівництво» ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія, є:

- розробка наскрізної і робочих програм практик;
- визначення баз практики;
- укладання договорів про проведення практики студентів між Університетом та підприємствами (установами, організаціями тощо);
- розподіл студентів за базами практики;
- підготовка для баз практики інформації про обсяги, зміст, період проведення практики студентів, потреби в обладнанні та матеріалах тощо;
- призначення керівників практики;
- складання індивідуальних завдань на практику;
- проведення настановчих зборів студентам;
- підготовка звітної документації за результатами проведення практики;
- інші заходи.

Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на ректора Університету. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в Університеті здійснює керівник виробничої практики навчального відділу, на факультеті – декан, на кафедрах – завідувачі кафедр.

Функції організаторів, керівників та учасників практики визначаються Положенням про проведення практики студентів Полтавського державного аграрного університету.

Заходи, пов'язані з організацією практики студентів, визначаються наказом ректора Університету про проведення практики студентів.

Навчальні практики проводяться для академічної групи.

Навчальні практики здійснюються тривалим окремим періодом у межах навчального року.

Керівник навчальної практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики студентів;
- проводить студентам інструктаж з безпеки життєдіяльності;
- забезпечує якість проходження практики студентів згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання студентам (за наявності);
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- перевіряє щоденники навчальної практики (додаток А) та оцінює результати її проходження студентами;
- подає звіт керівника навчальної практики на кафедру та керівнику виробничої практики навчального відділу;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством та внутрішніми нормативно-правовими актами Університету.

Студенти, які проходять навчальну практику, зобов'язані:

- ознайомитися з програмою практики;

- отримати документи для проходження практики;
- пройти інструктаж з безпеки життєдіяльності та дотримуватися правил безпеки життєдіяльності;
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- оформити звітну документацію з практики та подати її керівнику практики від кафедри.

Виробнича / переддипломна практика студентів проводиться у виробничих умовах в період, що забезпечує можливість виконання студентами всіх видів робіт згідно програми практики.

На початку практики керівник підприємства (установи, організації тощо) призначає керівника від бази практики, а також забезпечує проведення студентам-практикантам інструктажів з охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів. Керівником практики від бази практики повинен бути фахівець, який працює на постійній основі. Кількість студентів-практикантів, яка закріплюється за ним, не перевищує десяти осіб.

На студентів-практикантів, які проходять практику на підприємстві (установі, організації тощо), розповсюджується законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства (установи, організації тощо). За наявності вакантних місць та за відповідності змісту роботи програмі практики, вони можуть бути зараховані на штатну посаду.

Керівник виробничої / переддипломної практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики студентів;
- забезпечує якість проходження практики студентів згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання студентам;
- контролює своєчасне прибуття студентів до баз практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- проводить консультації щодо опрацювання та узагальнення зібраного матеріалу;
- перевіряє щоденники (додаток Б), звіти з практики (додаток В) та оцінює результати її проходження студентами;
- подає на кафедру звіт керівника виробничої / переддипломної практики;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством та внутрішніми нормативно-правовими актами Університету.

Керівник практики від бази практики:

- здійснює безпосереднє керівництво практикою студентів-практикантів згідно з програмою практики;
- знайомить студентів-практикантів із правилами внутрішнього розпорядку та контролює їх дотримання;
- повідомляє керівнику практики від кафедри про порушення студентом-практикантом трудової дисципліни та внутрішнього розпорядку;
- контролює ведення щоденника, підготовку звіту студентом-практикантом;
- після закінчення практики складає відгук-характеристику на кожного студента-практиканта, де дає оцінку проходження практики.

Студенти, які проходять виробничу / переддипломну практику, зобов'язані:

- з'явитися на настановчі збори з питань проходження практики та звітування за її результатами;
- пройти цільовий інструктаж з охорони праці;
- отримати документи для проходження практики;
- ознайомитися з програмою практики;
- отримати індивідуальні завдання у керівника практики від кафедри;
- своєчасно прибути на базу практики;
- дотримуватися правил охорони праці на підприємстві (в установі, організації тощо);
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- підготувати звітну документацію з практики;
- своєчасно подати звіт з практики та захистити його перед комісією.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИК І ОЦІНЮВАННЯ ЇХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Після закінчення періоду практики студенти звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання. Форми звітності визначаються наскрізною та робочою програмами практики. До звітної документації відносяться щоденник практики, звіт з практики та інші.

За результатами проходження **навчальної практики** студентом подається керівнику практики від кафедри для перевірки та оцінювання щоденник навчальної практики. У щоденнику практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики.

Критерії оцінювання та схема нарахування балів з навчальної практики визначаються науково-педагогічними працівниками кафедри і вказуються у робочій програмі практики.

За підсумками навчальної практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік виставляється в останній день практики. Оцінювання її результатів здійснюється керівником практики від кафедри на підставі:

- — повноти та якості виконання студентом програми практики та індивідуального завдання (за наявності);
- — оформлення і змістовності наповнення щоденника практики та інших матеріалів, передбачених робочою програмою практики.

За результатами проходження **виробничої / переддипломної практики** студентом подається звіт з практики разом зі щоденником на кафедру для реєстрації та керівнику практики від кафедри – для перевірки та оцінювання.

У щоденнику практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики.

Вимоги до структури та обсягу звіту з практики наводяться у робочій програмі практики

Звіт з виробничої / переддипломної практики захищається студентом перед комісією, яка призначена наказом ректора Університету.

Критерії оцінювання та схема нарахування балів з виробничої / переддипломної практики визначаються науково-педагогічними працівниками кафедри і вказуються у робочій програмі практики.

За підсумками виробничої / переддипломної практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік з практики виставляється протягом перших двох теоретичних тижнів після її закінчення головою комісії із захисту звітів з практики.

Голова комісії підсумовує бали, нараховані керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики.

Керівником практики від кафедри нарахування балів здійснюється на підставі:

- – оцінки результатів проходження практики студентом, наданої у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики;
- – оцінки якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звіту з практики;
- – оцінки виконання інших матеріалів, передбачених робочою програмою практики.

Комісія із захисту звітів з практики нараховує бали за підсумками презентації студентом результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедр, конференціях, круглих столах та інших заходах, а загальні підсумки – на вченій раді інженерно-технологічного факультету.

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЩОДЕННИК
НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

(назва практики)

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)Факультет (навчально-науковий інститут) _____
(назва факультету/ІНІ)Освітньо-професійна програма _____
(назва освітньо-професійної програми)Спеціальність _____
(код та найменування спеціальності)Ступінь вищої освіти _____
(бакалавр / магістр)

_____ курс, _____ група, денна форма навчання

20__ - 20__ навчальний рік

м. Полтава

ОБЛІК ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Дата	Зміст практики	Кількість годин практики		Кількість балів	Підпис керівника практики
		план	факт		

Висновок керівника(ів) навчальної практики від кафедри

Період практики з «__» _____ 20__ р. по «__» _____ 20__ р.

Керівник навчальної практики від кафедри

(підпис)

(ініціали та прізвище)

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____ (вид і назва практики)

Студент _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет (навчально-науковий інститут) _____

_____ (назва факультету/ІНІ)

Освітньо-професійна програма _____

_____ (назва освітньо-професійної програми)

Спеціальність _____

_____ (код та найменування спеціальності)

Ступінь вищої освіти _____

_____ (бакалавр / магістр)

_____ курс, _____ група

Форма навчання _____

_____ (денна/ заочна)

Керівник практики від кафедри _____

_____ (назва кафедри)

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові керівника практики)

Керівник практики від підприємства (організації, установи, тощо) _____

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Студент _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Прибув на підприємство (в організацію, установу тощо)

«_____» _____ 20____ року

Наказом (розпорядженням) по підприємству (організації, установі тощо) від

«_____» _____ 20__ року №__ студент зарахований на посаду _____

_____ (назва посади)

_____ (підпис) _____ (посада, прізвище та ініціали керівника підприємства, організації, установи тощо)

М.П.

Вибув з підприємства (організації, установи, тощо)

«_____» _____ 20____ року

_____ (підпис) _____ (посада, прізвище та ініціали керівника підприємства, організації, установи тощо)

М.П.

Календарний графік проходження практики

[illegible]

Керівники практики:

від кафедри

(підпис)

(ініціали та прізвище)

від підприємства (організації, установи тощо)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

М.П.

«_____» _____ 20__ г.

Загальні відомості про базу практики

(назва підприємства, організації, установи тощо)

П.І.П. керівника _____

Форма власності _____

Район

Область

Micro

Адреса

Телефон/факс _____

Характеристика бази практики

Робочі записи під час практики

[illegible]

ВІДГУК-ХАРАКТЕРИСТИКА керівника практики від бази практики

(назва підприємства, організації, установи тощо)

Керівник практики від підприємства (організації, установи тощо)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

М.П.

«_____» _____ 20__ року

Висновок керівника практики від кафедри

Кількість балів _____
(цифрами)

Керівник практики від кафедри

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Висновок комісії із захисту звітів з практики

Кількість балів _____
(цифрами)

Дата захисту звіту з практики «____» _____ 20__ року

Оцінка:

за 4-бальною шкалою _____
(словами)

за 100-бальною шкалою, оцінка ЄКТС _____
(цифрами і літерою)

Голова комісії із захисту звітів з практики

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Додаток В

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет _____

Кафедра _____

ЗВІТ

з _____ практики
(виробничої, переддипломної)

(назва практики) ¹

студента _____ курсу _____ групи СВО _____
(бакалавр / магістр)

освітньо-професійної програми _____
(назва освітньо-професійної програми)

спеціальності _____
(код та найменування спеціальності)

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

База практики:

(назва підприємства, установи, організації тощо)

(район, область)

Керівник практики від бази практики:

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник практики від кафедри:

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Захист звіту відбувся _____
(дата)

Оцінка: за 4-бальною шкалою _____

за 100-бальною шкалою, оцінка ЄКТС _____

Члени комісії: _____
(посади, прізвища та ініціали)

Полтава 20____

¹ У випадку, коли назва практики співпадає з її видом, зазначається лише вид практики